

Izhaja trikrat na teden
vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto
za Ameriko (izven
Chicago) \$3.00. Za
Evropo \$3.50. Za Chicago
\$3.50.

Ključ do napredka
je edinstvo

Issued tri-weekly
every Tuesday,
Thursday and
Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage
je edinstvo

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Geslo tlači

ŠTEV. (No.) 57.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 13. MAJA 1922.

LETO (Vol.) VIII.

PISMO IZ PARIZA.

(Za "Edinost" L. Kuhar.)

Paris, aprila, 1922.

Z mirovno pogodbo v roki je mislila Francija, da sme mirno gledati v bodočnost, da bo mogla popraviti škodo in da bo imela mir na svoji zemlji. Pride doba konferenc. Državniki se vozijo iz ene države v drugo, iz severa se podajo na jug, iz notranjosti dežela se popeljejo na morisko obal in vsa ta veriga sestankov ni prinesla Franciji družega, nego razočaranje na eni, sovraštvo na drugi strani in pa nove obljube. Medtem, ko je imela Anglija v pristaniščih in na zemljevidu vidna znamenja svojo zmage, je Francija nasprotno spoznala, da ji trgajo še edini papir iz rok in ker se brani, jo zmerjajo za imperijalistično.

Pride Genova; nova stacija na cesti, po kateri se evropska diplomacija sprehaja po sklenjenem miru. Tam so si dali evropski rekonstrukterji rendez-vous, da dajo miru narodom in blagostanje kontinentu.

Pariška vlada, ki pod točko odškodnine ne more beležiti takorekoč nobene postavke, je izjavila, da ne more privoliti v novo diskusijo mirovnih pogodb. Računala je na brezpogojni da od strani zaveznikov, ker tudi ona ni delala nikakih težav, ko je Anglija prenesla na svojo aktivo nemško brodovje in kolonije. Ta korak so ji že zamerili. Nadalje si je morala izgovoriti, da se ne sme govoriti o mostovih, predno mirovne pogodbe ne stopijo tudi napram nji in v njen dobrobit v fazo izvrševanja.

Rezimirajmo stališče Francije. Od mirovne pogodbe ona do danes nima nič drugega, kot Alzacijo in Loreno, Kamerun in del Togo, 160 milijonov v zlatu in nekaj milijard v naturalijah, zato pa je obtežila svoj proračun za 90 milijard, katere je dala za obnovo severa in ki imajo priti na račun Nemčije. Plačila, ki jih pogodba predvideva, so vsa v bodočnosti. To je en razlog, zakaj da Francija nič ni prav navdušena za zgrajenje mostov, ker bi pri tej operaciji le sama trpela. Vlada stoji nasprotno na sledečem stališču: **Mirovne pogodbe, tako versajske kakor st. Germain'ske, trianonske in neuillyske so podlaga za novo Evropo.** Na tej podlagi samo se more izvršiti obnova in mir bo le tedaj zasiguran na kontinentu, **ako bodo vsi narodi ljubosumno štiti temelj, na kojem sloni novi red v Evropi.** Zato je francoski zastopnik moral govoriti proti Čičerinu, ki je hotel indirektno načeti vprašanje mirovnih pogodb, zato je morala Francija reči svoj veto, ko se je objavil nemško — boljševiški dogovor, ker je naperjen proti obstoječemu redu. Namesto, da bi bila Anglija francosko tezo podprla, ji je dala zaušnico. Zidajmo mostove, pobratimo se!

Z eno besedo: Francija čuva v Genovi mirovne pogodbe. Kaj sledi iz tega za nas, oziroma kakaj ji je naše časopisje to zamerilo? Ali ni delo mirovne konference en sam velik organizem, ki je poosebljen v mirovnih pogodbah v Versailles, St. Germain, Trianon, Neuilly? Ali vsi ti diplomatični akti niso tesno med seboj združeni tako, da drug drugega podpirajo? Versajski mir je obračunal z Nemčijo; ker je za nas manj važen, so seveda bolj razpoloženi govoriti za njegovo revizijo. Kaj pa ako bi vrgli na mizo mirovno pogodbo, ki nosi ime St. Germaina in Trianona? Mislimo, da nas ta besedila zelo živo zanimajo, saj ravno na njih sloni nova politična organizacija Srednje Evrope. V njih je tudi izražena volja Slovencev in Hrvatov, da hočejo proč od Avstrije. Kako hočemo zagovarjati obstoj tistih pogodb, ki govorijo v našem interesu, ako rohnimo proti versajski, s katero so naše pogodbe tesno združene?

Ako začnemo z revizijami, nikdo ne more reči, kdaj in kje se bodo revizije končale.

Versajski diktat, kot se rado imenuje delo mirovne konference, je juridična podlaga za Jugoslavijo, Čehoslovaško in Poljsko. Začnimo rušiti na tem temelju, delali bomo samo v interesu tistih, ki vidijo v nasledstvenih državah vso zlo Evrope in ki bi s popolno revizijo versajskega diktata radi potisnili zgodovino nazaj tja, kjer je bila 1914.

Če Francija ljubosumno zagovarja in čuva mirovno pogodbo, s tem tudi straži eksistenco držav Srednje Evrope.

Zato bodimo veseli, da ta "osamljeni orač" v Genovi ni hotel biti vprežen v Lloyd Georgev plug, ki bi rezal brazde ne samo versajskemu miru, ampak tudi življenje naših slovanskih domov v Evropi. Naša vlada pa gotovo ni delala proti interesom Slovencev, ako se je pridružila "tihemu oraču" in podprla njegovo tezo o nedotakljivih mirovnih pogodbah.

Iz tega stališča nam je Francija v Genovi mnogo bolj simpatična, kot alegorije angleških državnikov, ki se jih trudi poslužujejo, da zavijejo v oblake blagodišnega dima svoje mrzle račune. Razum govori tukaj jasno in mi bi delali prav, ako bi njema sledili.

UTRINKI.

Življenje temelji na iskrenem poželjenju in brezplodnem obžalovanju.

Tvoj kredit je večkrat dober tedaj, ko ga ne potrebuješ.

Srečo je treba iskati, nesreča pa se sama rada vrine.

RAZNE NOVICE.

GENERAL WU HOČE REPUBLIKO.

Pao Ting Fu, 12. maja. — Kitajski zmagovalec general Wu, je danes izdal posebno noto na kitajsko prebivalstvo, v kateri vabi vse ljudstvo, da si takoj izbere zastopnike, kateri bodo formirali novo kitajsko republiko prav po vzorcu republike Združenih Držav. Gen. Wu se je pridružil tudi general Geng Yuhsiang, ki poveljuje armadi kitajcev, ki so po večini izpreobrnjeni v kristjane.

S tem, da je prešla moč nad kitajsko republiko v roke generala Wu, je pričakovati temeljitih preuredb na kitajskem, vsaj tako prerokujejo politični opazovalci. Prva stvar bo, da se bo nova republika skušala otresti niponskega vpliva, ki sega s svojimi požrešnimi kremliji po kitajskem ozemlju.

RUSI ZADRŽALI ODGOVOR.

Genoa, 12. maja. — Ruski delegatje so danes imeli pripravljen odgovor za zaveznike in so nameravali istega tudi izročiti na današnjem sestanku zavezniških delegatov, toda po kratki konferenci med Čičerinom in italijanskim zastopnikom, se je Čičerin hipoma premislil in zadržal odgovor, katerega bodo sedaj še enkrat natančno preiskali predno ga izroče v roke zaveznikov.

KANADA OMEJILA PRISELJEVANJA IZ VZHODA.

Ottawa, Ontario, 12. maja. — Kanadska zbornica je danes sprejela resolucijo, ki prepoveduje vsako priseljevanja iz daljnega orijenta. Za sprejem resolucije je volilo 130. poslancev in proti 36.

PREROKUJE VOJNO MED JAPONCI IN RUSI.

Paris, 12. maja. — Iz zanesljivih političnih virov je prišla vest, da Rusi žele in se tudi pripravljajo, da prej ali slej zaustavijo japonsko prodiranje v sibirsko ozemlje. Kakor hitro se Rusi zavarujejo hrbet na zapadu pred svojimi evropskimi sosedi, se v političnih krogih sodi, bodo skušali Rusi obračunati z niponskim plemenom, ki požrešno grabi in krade slovansko zemljo.

MILJONARJI KONTROLIRAJO KONGRES.

Washington, 12. maja. — Časopisje je pravkar prineslo vest, da sedi v kongresu Združenih Držav nič manj, kakor 11. milijonarjev, izmed katerih je več multimilijonarjev. Zato se ni čuditi, ako se naš kongres tako malo briga za delavska vprašanja, ako pa sestoji iz bogatašev, ki reprezentirajo najbrže kapitaliste.

CENA MESU PADLA.

Včeraj je padla cena živini, kakor teletom, bravini in vsej goveji živini za 15c pri sto funtih teže. Čas je, da se enkrat zniža cena živilom. Delavske plače so se že davno!

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

Režim krvi. Strahote srednjeveških ječ in mučilišč, o katerih smo mislili, da so za vedno pokopane, vstajajo v naši državi pod režimom, ki si prisvaja naslov demokratičnega in naprednega. Vrste se sramotni, umetno vpriporjeni politični procesi, v katerih prihajajo na dan nezasišane stvari, ki pričajo o propadu vsakega pravnega in človečanskega pojmovanja med stražarji zakonov in zakonitosti. Mučenja in batinanja političnih obtožencev so na dnevnem redu. A kar prihaja na dan sedaj v prijepolskem procesu o ravnanju z osumljenci in celo s pričami, mora pognati kri ogorčenja v obraz vsakomur, ki še ni zapadel balkanizaciji.

Iz sarajevske muslimanske "Naše Pravde" posnemamo: Minolo soboto se je pred okrožnim sodiščem v Prijepolju v Sandžaku začela kazenska razprava proti 23 muslimanskim kmetom iz vasi Komoraza, ki so obtoženi, da so bili v zvezi z znanim odmetnikom-roparjem — Huseinom Boškovićem in da so mu pomagali. Obtožba se je sestavila na podlagi priznanj obtožencev v preiskovalnem zaporu.

Ko so prišli obtoženci pred javno sodišče, so vsi zaporedom izjavljali, da niso imeli nikdar nikakih zvez z Boškovićem, da ničesar ne vedo o njem, razen kar se splošno govori in da so podali svoje izpovedbe le pod pritiskom grozovitega trpinčenja. A mučili niso samo osumljencev, ampak celo priče, ki so jih zaslišavali. Priča Muslić je na razpravi izpovedal, da so ga o priliki zaslišanja vrgli v zapor, kjer so mu izbili zobe. Tepli so ga "sekretar" Bajić in žandarji. Posebno kruto je ravnal z njim orožniški kapetan Aleksić, ki mu je tudi zažgal hišo! Ko so ga dovedli v zapor, je tu našel pričo Mladena Ostojić vsega v krvi. V zaporu so Muslića vrgli preko klopi in ga tepli.

Pričo Vajko Karaahmetovićevo, mater dvoje malih otročičev, je se (Nadaljevanje na 3. strani.)

IZ DELAVSKIH KROGOV.

KAJ HOČEJO?

V Topeki izhaja list "The Topeka Daily Capital", ki je napravil v svoji neki zadnji številki opazko proti "unijonizmu" pod naslovom: "Kaj hočejo?"

Da je list kapitalistično trobilo in tudi vstanovljen v ta namen, je nam znano, vendar tako hinavskega vprašanja pa nismo pričakovali. Članek razpravlja o unijonizmu med ameriškim delavstvom in namiguje, da je unijonizem glavna cokolja, da delavci ne napredujejo in ne dosežejo svojih ciljev. Vendar, tega nam pa ne pove to trobilo kapitalističnih interesov, s čem naj nadomesti ameriško delavstvo unije, ako so te res škodljive delavcem samim. Zato, ker se je članek skopal s svojo surovostjo tudi nad uboge premogarje, ki se bore za kruh in izboljšanje svojih razmer, tudi mi dvigamo svoj glas v protest proti tako hinavskemu napadu tega lista.

Kdor se bori proti ubogemu delavstvu samo zato, da bi istega razorganiziral in v njegove vrste zasejal neslogo in potem ga pa pustil na cedilu, tak človek se ne more prištevat med kristjane, niti ne med poštene ljudi. Ako pa ima omenjeni list v resnici kaj boljšega za delavce, kakor so sedajne unije, naj pride na dan, ameriški delavci lastujejo kolikor toliko izobrazbe, ker oni niso orientanci, da bi vrjeli sleparjem, ampak znajo soditi s svojim lastnim možgani, in če bo kaj boljšega, kot so dosedajne unije bo to ameriško delavstvo radostno pozdravilo in bo omenjenemu listu hvaležno vse dni svojega obstanka. Premogarji se bore samo za svoje pravice do življenja, do katerega ima pravico še ubogi črviček v prahu. To naj si zapomni list The Topeka Daily Capital, predno bo zopet kaj zapisal proti delavskim unijam!

DELAVCI V PAPIRNICAH ZMAGALI.

New York, N. Y., 12. maja. — V (Nadaljevanje na 3. strani.)

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo in kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron \$ 2.35	50 lir \$ 3.35
1000 kron 4.20	100 lir 6.25
5000 kron 20.00	500 lir 29.00
10000 kron 40.00	1000 lir 57.00

Za pošiljate v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"
1849 West 22nd Street
Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill.
under the Act of March 3, 1879.

KULTURNI BOJ.

Dokler je bila cerkev še v zibki, še zrno v zemlji, v katakombah, so jo upale in skušale zveriti na rimskem cesarskem prestolu, Nero & Comp., z ognjem in mečem v kali zadušiti. Ni se jim posrečilo. Njih grešne kosti je požrl grob. Cerkev pa je zmagovalno izšla iz katakomb. Tudi v poznějšíh stoletjih so se še našli posamezniki, ki so v svoji brezmejni slepoti in oholosti mislili, da se bo njim posrečilo, kar se onim ni. Omenjam le kronanega pohotneža Henrika VIII., njegovo enako ničvredno "deviško" Elizabeto, angleško in socialistični svet, ruske boljševike. A tudi ti so morali potem, ko so se okopali v krščanski krvi, poraženi zaklicati: Zmagal si Galilejec!

Toda tisti, ki so imeli kaj pameti, četudi le satansko, so že pred stoletji spoznali, da če se ni dalo z brutalno, krvavo silo uničiti Cerkev, ko je bila na videz še slabotna kal, jo je tim manj mogoče, odkar je postala mogočno drevo, pod čegar vejevjem iščejo in najdejo milijoni blagodejno senco. Zato so spremenili vojno tehniko in taktiko. Kakor peklenska kača v raju, si prizadevajo tudi oni diplomatično doseči svoj cilj, ker se ogenj in meč nista obnesla.

Avtonomija razuma, naturalizem, racionalizem, prosvetljenost, napredek, kultura, to so tiste cvetke, ki jih ponujajo po vseh oglih, kakor jud svojo robo. Na videz lepe, duhteče cvetke. Marsikateri je že stegnil roko po eni ali drugi, kakor Eva po lepem sadu. Še duhovnike in škofo najčemo vmes. Le Cerkev, ki jo vlada sv. Duh, se ni nikoli dala premotiti. Vedno je povzdignila svoj svareči glas: Otroci ne dajte se zapeljati, te cvetke so narkotične, v njih so skrite bombe, namenjene vam in Cerkvi. Mnogi niso poslušali njenega opomina, ampak so šele po britkih prevarah spoznali, kako prav je imela. Da, Cerkev ve, kaj je kulturni boj, ve kaj hoče, ve da imajo kulturobojce, gori od veteranov, rimskih kronanov, trinov, pa doli do generalnega štaba novjših kulturnih bojev, frajmaurerjev, katerih gmajnarji in trenarji so tudi socialisti, ve, pravim, da imajo vsi ti v ustih: kulturo, napredek, prosveto itd., zadaj pa nož za njeno srce. Ne boji se ga, ker ve, da njeno srce nikoli ne bo izkervavalo, naj je še tolikokrat prebodeno. Boji se za nas, svoje otroke, ki nimamo takih obljub kakor ona, neštete žrtve kulturnih bojev pričajo, da je njen strah upravičen.

Kdor noče biti mej temi žrtvami: Pozor! Tim večji pozor, čim lepše so na videz firme, pod katerimi se danes, v dobi reklame, dela za kulturni boj. Tudi naša tetka "Prosveta" misli, da bo na ta način večji biznes delala. Zato je po zgledu svojega ljubljanskega brata "Napreja", od katerega je svoj "Kulturni boj" prepisala, skrila nož, ki ga ima nabrušenega za srce Cerkev, skrila ga celo pod Kristusov plašč. Kar cedi se ljubezni do Kristusovega nauka. Pravi, da sta si njegov nauk o ljubezni in socialistični v najbližjem sorodstvu. Menda zato, ker je bil Kristus tako navdušen za socialistično specialiteto "razredni boj"? Kaj? Žlahta pa taka! Sicer se pa "Prosveta" v Kristusovem plašču prav tako "dobro" počuti, kakor David v monturi svojega kralja. Že par dni potem, ko je bila navdušena za vsako črko Kristusovega nauka o ljubezni, je z vidnim zadovoljenjem priobčila bogokletno gozbežanje nekega protestantskega "Reverenda", ki taji božje spočetje Kristusovo in dosledno tudi božanski izvor njegovega nauka. Sicer pa, če bi hotel popisati "Prosvetino" "strašansko ljubezen" do Kristusa, bi moral pisati knjigo. Morda dobim še kedaj čas za to. Za zdaj samo toliko, da če bi danes stopil pred naše socialiste kak Pilat in jim dal na izbiro: Katerega hočete, da vam izpustim, ali Kristusa ali Kristana, kateri vam jo je popihal z milijondolarskim fondom, bi vsi enoglasno zaklicali: Izpusti nam Kristana, na križ s Kristusom!

Seve to grozdje jim je zaenkrat še prekislo, zato je treba biti pobožen, dokler ne dozori. Pobožnost je za vse dobra. A vedite, ljudje božji, če bo to grozdje socialistom kedaj dozorelo, bodo prešli kri, krščansko kri iz njega, kakor so jo Neroni, Deciji, Dijoklecijani, Ruski boljševiki so krvav dokaz za to. Kri zloglasne katoliške inkvizicije, je le kaplja v morje krvi, ki jo je prelila rdeča boljševiška inkvizicija. Se razume, da iz same čiste ljubezni Kristusove, ki nje, oznanjevalce čistega Marxovega evangelija, seveda še bolj ogreva, kot naše "Prosvetarje."

Ne čudim se tej vojni taktiki socialistov. Od sinov očeta laži ni nič boljšega pričakovati. Če je bil oče laži tako peklensko predrzen, da se je upal celo pred Kristusa stopiti in ga z zlatimi obljubami skušati, kdo se bo potem čudil, ko vidi, kako njegovi sinovi v pobožnih maskah hodijo okrog zmotljivih ljudi, ki so jim že tolikokrat nasledili. A zdaj, ko veste rojaki, kaj hočejo, ko veste, da imajo pod plaščem bodalo za srce vaše matere Cerkev in vas kot katoličane, tudi veste, kaj vam je storiti, kadar se vam približajo. Kadarkoli pride v vašo hišo kak poslanec od rdeče žlahte, ki se zbira okrog: Prosvete, Glasu Svobode, Proletarca, Enakopravnosti, Slovenije in clevelandskega Časa, katere v tem podpira tudi hermafrodit-ski Glas naroda, ne imejte zanj nobene druge besede kot: Poberi se satan, pisano je namreč: Gospodja svojega Boga moli in njemu samemu služi!

H. B.

Iz slovenskih naselbin.

Waukegan, Ill. — Cenjeno uredništvo: — Ker se le malo kdaj sliši iz naše slov. naselbine, dovolite mi, da tu par novic poročam.

Delavske razmere so zelo slabe, kot povsod v Ameriki. Na društve-

nem polju se gibljemo še precej poveljno. Ker ni rojakov iz stare domovine, zato je tudi pristop v razna društva le bolj normalen, to je, ako mladeniči in dekleta 16. leto dopolnejo pristopijo k društvom. Vsi i-

gralci in igralke tukajšnih katoliških društev so se združili, ter ustanovili posebni odsek pod imenom "Slovenski pevski in dramski klub, združenih društev." Ta klub prireja vse igre in predstave, katero si katero posamezno društvo zaželi.

Slovensko stavbinsko in posojilno društvo, je imelo 29. aprila svoje občno zborovanje in volitev novih direktorij. Izvoljen je bil ves stari odbor. Kakor je razvidno iz tajnikovega poročila je društvo nepričakovano dobro uspelo. V prvem letu svojega poslovanja je imelo nad \$15,000.00 prometa in to kljub slabim delavskim razmeram.

Dne 30. aprila je bilo v naši slovenski cerkvi, prvo sv. obhajilo. Vseh prvo obhajencev je bilo 96.

Rev. F. J. Ažbe, župnik slov. cerkve in duhovni vodja KSKJ. namerava obiskati staro domovino to pomlad. Ker je sprva nameraval odrediti že 4. maja so mu župljani v nedeljo zvečer priredili krasno odhono. Brez vsake reklame, je bila prostorna Mr. Opekova dvorana nabita do zadnjega kotička. Vsakdo je hotel še enkrat reči č. g. župniku "Z Bogom!" "Srečno pot in zopet na veselo svidenje!" Zares je bilo nekaj lepega in veličastnega. Da tukajšni farani čislajo in spoštujejo svojega župnika, je dovolj pokazal ta večer, večer, ki bo slehernemu udeležencu ostal v večnem spominu do konca življenja. Dasi so se vse priprave vršile tako tajno, je bil program celega večera nekaj izrednega. Vsa prireditve je bila vpeljana, da je morala seči v srce vsakemu navzočemu. Točno ob 7. uri je predsedatelj v kratki besedi pozdravil navzoče v imenu cele župnije, ter pojasnil namen tega poslovnega večera, ter naznanil prvo točko programa, pesem, ki jo poje cerkveni zbor: "Želja po domovini." Pri tej krasni pesmi so slehernemu ušle misli nazaj, nazaj v milo domovino, kjer je zapustil svojega očeta, mater, bratce in sestre. . . . Koliko in koliko jih je zopet zaželelo videti svoje drage, da marsikatero oko je bilo rosno.

Nato nastopi Mr. John Zafar, ter v imenu cele župnije se zahvali č. g. župniku za njegov trud med svojimi župljani, ga prosi naj izroči pozdrave nas vseh, vsem našim sorodnikom in prijateljem s katerimi se snide, naj na nas ne pozabi, tudi, ko ga ne bo med nami, ter, da se zopet srečno in veselo vrne nazaj. Govorja je sledila pesem "Pozdrav." Zopet nekaj, kar nam je privabilo solze v oči. "Pozdravljeni mi domovina", kdo izmed nas bi te z veseljem ne pozdravil? Pesem je pel cerkveni pevski zbor. Nato g. predsedatelj pozove č. g. župnika, da izgovori par besed v slovo. Č. g. župnik se ves ganjen dvigne in se v lepah besedah zahvali vsem navzočim za njihovo poštrevanost, ter za ta krasen večer želi, da bi zopet zamogel vse zdrave in srečne pozdraviti, ko se vrne nazaj. Temu sledi igra, katero so vzprijeli učenci 7. in 8. razreda naše šole "Smrt pravičnega." Po igri zopet nastopi cerkveni pevski zbor s pesmijo "Pomladanska." Tudi šolarji niso zaostali, tudi oni so hoteli svojemu učitelju v slovo zapeti, zapele so učenke višjih razredov angleško pesem "Tell the Mother I'll be there", "Povej materi jaz bom tam." Zopet nekaj lepega ginjivega posebnost za one, ki umejo angleško. Pa tudi ta male deklice niso zaostale, one so vse v belih oblakih in s šopki v rokah zapele pesem "Rožic ne bom trgala" in konec pesmi je ena izmed deklic pripela lep šopek cvetlic g. župniku. Druge pa so mu pa poklonile velik šopek cvetlic. Konečno se predsedatelj zahvali vsem navzočim, ter naznani konec programa. Ne sme se pozabiti omeniti, da je slovenska godba med programom svirala razne narodne komade. Po programu pa okrogle za srbeče pete.

Tako smo torej imeli en lep večer, večer, ki bo slehernemu ostal v trajnem spominu. V prvi vrsti gre vsa čast in hvala našemu vrlemu organizistu in pevo-vodju Mr. Leopold

Kunst-u, ki je vse pesmi nalašč za ta večer priredil. Ravno tako gre vsa hvala, tudi celemu cerkvenemu pevskemu zboru. Hvala tudi č. g. šolskim sestram za njihov trud, ker so otroke tako lepo naučile, bodisi igro ali petje. Hvala tudi Mr. John Zafarju, za njegovo poslovični govor. Hvala vsem, ki so na en ali drugi način pripomogli, da se je ta večer tako lepo obnesel.

Vam pa č. g. župnik kličemo: Z Bogom, lepa in srečna naj bo Vaša pot v domovino. Naj Vas Bog varuje na vseh potih, ter Vas zopet srečno nazaj pripelje v našo sredino.

M. I., faran.

Pittsburgh, Pa. — Zopet sem se namenil napisati en par vrstic v naš priljubljeni list Edinost, ki se tako neustrašeno bori in brani naše principe in našo vero.

Delavskih razmer ne bom opisoval, ker te še niso ozdravile, ampak se še vedno nekam bolano držijo.

Namen moj pa je zopet nekoliko odgovoriti našim učenim "rdečkarjem", ki mažejo po naprednem (?) časopisju svoje telebanosti. Prišla mi je v roke smrdljiva cunjica iz Chicaga. Začudil sem se en malo, ko zagledam v njej dopis iz Canonsburga. Odtam se en rdečkar prav jezi, da jih je Jože Ambrožič zapustil. Ako je to resnica, da je to storil, je moral že vzrok imeti zato, da si je yendar enkrat pesek izpral iz svojih oči, ki mu ga je nasulo vaše goljufivo in lažljivo prepričanje. Sedaj je Jože, kakor razvidno izpregledal, da ni vse zlato, kar se sveti in, da ta "rdeča banda" v Chicagi prav pošteno guli in vara naš zmešani slov. narod v Ameriki. On je bil predobro izgojen doma, da bi mogel čisto ob vsako vero priti, morda se je spomnil na novomeške frančiškane, kamor je hodil v šolo, koliko so oni storili dobrega za narod in kamor je hodil tudi Zvonko Novak, ki je sedaj pri najbolj umazanem listu, kar jih je na svetu, da bo tako lažje udrihal po duhovnikih od katerih je narveč dobrote prejel. To se vidi, kake krasne značaje imajo rdeči listi v Chicagi. Samo Bog daj, da bi G. S. tako dolgo izhajala pod njegovim vodstvom, kakor je N. v Pittsburghu. In da bi jo tako noč vzela, kakor ga je v Pittsburghu. Podležji najnižje vrste. To so Vam ti naprednjaki pošteni, in pa značajni!

Nadalje sem videl tudi v Prosv. št. 84. ako se nemotim, en nesramen dopis iz Forest City, izpod ženskega peresa. Kakor sem razvidel iz vsebine tega dopisa, mora imeti to ženišče, salamensko kosmato vest. Vendar ta dopisnica se jako moti, ako misli, da bo s tem svojo pekočo in črno vest zadušila, ako bruha ogenj in žveplo na katoliške duhovnike in sv. Cerkev. Ona piše med svojimi "učenimi" vrsticami, da možki samo čas tratijo s tem, da hodijo v cerkev, ter denar zapravljajo, da to je samo farški humbug. Jaz samo to rečem, blagor se možu, ki ima tako ženo in otrokom, ako jih ima kaj, ki imajo tako "učeno" mater. Kakšni bodo otroci od take matere! Ali ni velika sramota za žensko, da se drzne javno takole bruhati svojo zagrizeno sovražnost, napram sv. veri in cerkvi. Da jo ni sram! Je-li to žena za pošteno človeško družbo? Take ženske bi morale iti na Rusko, tam je dežela za ljudi takega kalibra, tam se "cedi" med in mleko! Ali more taka mati odgojiti pošteno svoje otroke? Da dokler bo svet tak, kakor je ta dopisnica, dokler bomo imeli na svetu take "vzorne" matere, potem bodo sodnije še imele opravka z zločinci in vislice bodo še dolgo časa živele med nami. Še se bodo polnile norišnice, kamor ta dopisnica že sedaj spada! Res vzorna ženska ste med proalicami!

Salamensko "učeno" je pa to tudi za tetko Prosveto, ki objavlja takole blago.

Nadalje je priobčil "K. T. B." v svoji koloni klobaso, seveda izdelano z lawndalski rdeči mesnici, ki nosi pečat Molekovega patenta. Hoče

se norčevati iz molitve "Češčena Marija." Molek si naj lepo zapomni, ta slučaj, ki se hoče norčevati iz svetih reči. Znaniti bo prišel še čas, ko bo še klical Marijo na pomoč, pa revček ne bo uslišan. Tako se hočejo tudi norce delati vsi rdečkarji iz vsega, kadar mu pa le malo po trebuhu zacvili, tedaj pa brz po duhovnika. To so značaji!

Okoli Prokletarca pa tudi krulijo, pravijo, da jim želodec postaja prazen. Na vse pretege vpijejo, dajte, dajte, kaj za našo malho. Rojaki po naselbinah, ki sedaj stavkajo in nimajo denarja, naj vprašajo te gospode na lawndale malo za svoje desetake. "Miljondolarski fond" bi ne bil po mojem mnenju, nikdar razdeljen boljše, kakor če se ga sedaj razdeli, ali vsaj nekoliko da, za stavkujoče premogarje, ki imajo velike družine. Ali ni Vas rdečkarje sram, da še sedaj gulite uboge delavce, ko so brez dela na stavki? Ali rdečkarji nimate res nobenega srca? Ali ste res hijene v človeški podobi? Seveda! Ampak treba je to zakriti, da ljudstvo ne vidi! Ljudstvu je treba metati peska v oči, kajne, da ne spregleda! Da, da, taki ste!

Da pa ne bi narod prehitro spregledal, kaki so ti volkovi v ovčji obleki, pa pošiljajo okrog svoje zastopnike s rožnim vencem v roki. Ne dolgo tega, je po tukajšni bližni naselbini, hodil zastopnik "tetke Proklete" z rožnim vencem v žepu. Ako je prišel v hišo, kjer so stanovali socialisti, je udrihal po farjih, da se je vse kadijo, kakor hitro pa je prišel v hišo, kjer so stanovali katoličanje se je hlinil, da je katoličan in jim kazal rožni venec. Tako znajo vidite ljudje božji naši rdeči sleparji slepiti ubogo nezavečno ljudstvo. Zato drago ljudstvo po naselbinah, kadar pridejo k tebi taki ljudje pokazite jim vrata, tem sleparjem! Naročajte pa dobre liste, kakor so Aye Maria. Edinost in Glasnik, te širite in naročajte pa se bodo razmere med Slovenci v Ameriki izboljšale.

Pozdravim vse naročnike in čitatelje lista Edinosti, in tebi list pa želim v tem Marijinem mescu majniku vsaj en tisoč novih naročnikov!

John Golobič.

Alexander, Pa. — V obligatni izdaji Prosvete z dne tretjega maja se zaletuje z dopisom Anton Hrast v mene, kakor, da bi bil jaz pisal dopis, ki je izšel pred nekaj časom v Edinosti iz ravno istega kraja pod podpisom J. P. Kar se mene tiče, jaz istega dopisa nisem pisal, ter se tudi ne čutim kompetentnega da bi pisal o razmerah, ki so se godile v rovu, kjer je on zaposlen. Sploh pa nisem sam v naselbini, da pisat znam, ker vem, da imajo tudi drugi to znanje in sedaj še časa preveč. Kar se pa tiče socializma sem videl pod tem praporjem, ki ga drže nekateri radi osebnih koristi tako visoko, toliko gnjilega, da sem stal pred alternativo ali vse skupaj pustiti, ali pa še naprej vleči še večje ignorante, kakor sem jaz v korist družih. Cenjeno uredništvo pa prosim, da potrdi, da jaz nisem pisal istega dopisa.

Joze Ambrožič,
mirovni sodnik.

Potrujemo, da Jože Ambrožič iz Alexander, Pa., nj v nobeni zvezi z dopisom, ki je bil objavljen v Edinosti št. 48. pred nekoliko časom iz Alexander, Pa. Urednik.

Cleveland, Ohio. — Cenjeni g. urednik: — Zopet Vam moram pisati en par vrstic zaradi tega, da bodo tudi drugi ljudje po drugih naselbinah kaj čuli iz naše slov. metropole.

Tukaj je umrla starišem Antona devet-letna hčerka. Bila je dalj časa bolna na srčni bolezni. Pogreb se je vršil včeraj v ponedeljek. Družini Mr. Ogriča izražamo sožalje!

Posebno nas zanima tudi lepi dopisi v Edinosti. Tako radi jih čitamo, vsaj vemo, kako se godi Slovenem po drugih naselbinah. Ravno zato sem tudi jaz prijel za pero, da (Nadaljevanje na 3. strani)

AMERIŠKA SLOVENKA.

GOSPODINSTVO.

Zdrobova juha. Deni na razbelje-
no zabelo, mast ali maslo, drobno se-
sekljano čebulo. Ko se zrumeni, do-
daj sesekljani peteršilj, nato za vsa-
ko osebo 1 do 1 1/2 pol velikih žlic pse-
ničnega gresa kar neprestano mešaj,
prideni tudi žlico paradižnične kon-
serve. Ko se vse to navzame zabele
in se nekoliko zrumeni, prilij vrele
vode, kakor za prežgano juho, a pa-
zi, da se ne napravijo strukeljčki.
Osoli in prideni malo popra in skor-
jo sira. Da zadobi juha pravi okus,
mora vreti pol ure.

Snežene kepe. Snov: 3 jajca, pol
litra mleka, 10 kavinih žlic slad-
korja. Mleko, kateremu prideni 2
žlički sladkorja, skorjico limona,
košček vanilije, ako imaš pri rokah,
zavri. Beljake stopi v sneg: ko mle-
ko zavre, devaj z žlico kepe snega
v mleko, katere obrni po par sekun-
dah — preveč kuhane strde — sna-
mi iz mleka ter položi na krožnik
eno poleg druge. Mleko, ki se ustavi
na krožniku, prilij ostalemu mleku
potem, ko si skuhala že ves sneg,
nakar se mora to shladiti. Rume-
njake zmesi z ostalim sladkorjem,
da se peni. Ko je mleko shlajeno,
primesi ga počasi rumenjakom. Na-
to postavi posodo s to zmesjo zopet
k ognju, ki ne sme biti premočan,
ter neprestano mešaj, dokler se ne
zgosti v kremo. To kremo prilij k
sneženim kepom in sladščica je go-
tova, ki služi ne-le kot naslada, tem-
več tudi kot redilna in lahko pre-
bavljiva jed za otroke in bolnike.

Čajni biskoti. Snov: 1 kg. bele
moke, 20 dkg surovega masla, 25 dkg
sladkorja, 1 jajce, malo soli. 1 Oet-
ker-jev prašek ter pol kozarca vode
ali še bolj pol koz. vina.

Moki primesi navedeno množino
sladkorja masla, stepeno celo jajce in
potrebno količino mrzlega vina ter
soli. Vse to zmesj v testo, kateremu
si pridela nazadnje presejan in z
moko pomešan prašek: testo, ki ne
sme biti pretirno, zvaljaj a ne pre-
tanko, in zreži iz njega s kozarcem
krožke, katere položi na malo nama-
zano ploščo ter speci jih v ne pre-
vroči pečici, da lepo narastejo: Ko
so lepo rumeni, so gotovi. Predolgo
pečeni strdijo. Čim več masla pride-
neš tem rahlejši bodo.

Lahko prebavna in tečna večerja
za otroke. Namaži košček kruha s
surovim maslom in vrhu masla pri-
deni par žlički medu. Tak kruh je
okusen in se prilega k čaju ali sko-
deljci ječmenove kave. Med vpliva

pomirjevalno in osvežujoče, zlasti
zvečer.

NASVETI ZA PERICE.

Rjo iz perila odpravimo, ako po-
vlažimo madeže s tekočino, sestav-
ljeno iz oxalne kisline (strup) citro-
nove kisline, kuhinjske soli in 8 de-
lov čiste vode, in jih držimo nad ci-
nasto posodo, napolnjeno z vrelo
vodo, dokler popolnoma ne izginejo.
Prvotno zamazani del tkanine izpe-
remo v milnici.

Bleščeče belo perilo je ponos vsa-
ke gospodinje. Dosežemo ga prav
lahko s sledečim neškodljivim sred-
stvom: od dveh delov alkohola in
enega dela čistega, zelo svetlega ter-
pentinovega olja vlijemo 2 polni, ve-
liki žlici v 50 l plavila in s tem po-
plavimo perilo. Nerazredčeni del te
zmesi lahko vporabimo za odstrani-
tev velikih mastnih ali smolnatih
madežev, vendar moramo opozarja-
ti, da je vsled nevarnosti ognja pre-
vidnost tu na mestu. Drugo bolj
priprosto, a našim gospodinjam še
manj znano sredstvo, s katerim lah-
ko dosežemo bleščeče perilo so li-
mone. Vzamemo zelo sočno limono,
razrežemo z lupino vred na tanke
ploščice in priložimo milnici, v ka-
teri se še kuha perilo. Vsi madeži
iz predpasnikov, kuhinjskih krp itd.
izginejo in perilo je snežno belo. Se-
veda se vporablja to sredstvo le pri
nebarvanemu perilu.

Plesnoba v perilu izgine že mno-
gokrat, če namočimo plesnivi peril-
ni kos vsako jutro z vodo in ga iz-
postavimo vročemu poletnemu soln-
cu. Hitreje dosežemo naš namen,
ako plesnivo tkanino povlažimo s te-
kočino, sestavljeno iz 1 žličke ku-
hinjske soli in 1 male žličke salmi-
ka, nakar jo posušimo na solncu.
Lahko vporabljamo tudi vrelo pinje-
no oziroma kislino mleko ali siratko,
v katero namočimo zamazano peri-
lo, kjer ostane dalj časa, ga nato v
milnici čisto izperemo in madeži iz-
ginejo.

Makeže črnega vina odpravimo iz
perila lahko na ta način, da še na
moker in svež madež natrosimo ku-
hinjske soli, ga v mlačni vodi koli-
kor mogoče čisto izperemo in polo-
žimo zamazani perilni kos v vrelo
sladko mleko, kjer ga pustimo dalj
časa ležati. Nato ga v istem izpere-
mo in ponovimo ta način pranja to-
liko časa, da madež popolnoma izgi-
ne. To sredstvo za snaženje vinskih
madežev je zelo priporočljivo, ker
ostane pri tem tkanina popolnoma
nepokvarjena.

je pa laž prve vrste. Pred Bogom
smo vsi enaki tako revez, kakor bo-
gatin! Zato Prosveta laže, ko piše,
da cerkev drži s kapitalisti!
Pozdravljam vse rojake širom A-
merike!
John Wenzel.

Brooklyn, N. Y. — Tretjo nedeljo
tega mesca 21. maja pop. o 5. uri bo-
do imela vsa naša društva izredno
prireditve v prospeh svoje sloven-
ske Brooklynske cerkvene občine v
dvorani sv. Trojice na Montrose
Avenue med Graham in Manhattan
Ave. z bogatim vspešdom. Nasto-

pili bodo naši malčki s petjem in svi-
ranjem, sledi dvospev in mešan zbor
"Danice", na to igra v treh dejanjih,
šaljiva pošta, žrebanje dveh zlatov,
prosta zabava s vsemi dodatki, v
vsakem oziru je vse kar najboljše in
prvovrstno preskrbljeno. — Rojaki
in rojakinje v Brooklynu in Greater
New Yorku! Na svidenje v obilem
številu pri poštenu zabavi v doma-
čem krogu.
Dopisnik.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Našim cenjenim naročnikom in
dobrotnikom naših listov, kakor tu-
di vsem rojakom po nasebinah v
državi Minnesota, naznanjamo, da
jih bo v kratkem obiskal naš poto-
valni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki
je pooblaščen pobirati naročnino za
naše liste, kakor tudi oglase in vsa
druga naročila, ki so v zvezi z na-
šimi listi. Vsem našim naročnikom
in blagim dorotnikom, kakor tudi
vsem rojakom, ga najtopleje pripo-
ročamo in prosimo, da grejo Mr.
Mladichu, ki se trudi in širi katoliški
tisk, kolikor največ mogoče na roke
pri njegovem delu za katoliški tisk.
Rojaki pomagajte mu širiti naše li-
ste!

Uprava Ave Maria, Edinosti
in Glasnika P. S. J.

SRŠENI.

Ubogi samosrajčnik Prokletec,
že dva tedna piše, pa vse kar napi-
še, je brez naslova in brez glave.
Sklepamo, da je tudi Zajček brez
glave. Saj je zadnjič potožil Kozma
Telebanu, da se zadnje čase spušča
silno veliko šrotov proti njegovi
prazni glavi. Zato nam menda ne bo
zameril, če povemo, da dvomimo, da
bi imel naš "junaški" Zajček glavo
na pravem koncu ...

No, ja, če se vzame, v roke zadnji
Prokletec in prečita odstavek, ki
omenja chicaške patre in pa Mr.
Klepca, in če nato še pomislimo, kdo
se je mudil predzadnji teden v Chi-
cagi, je prav lahko sklepati, kdo je
dal potrebne informacije Kozma Te-
lebanu, za dotični odstavek. Kjer se
osli valjajo, tam dlako puste!

Lawndalski koritarji se zadnje dni
tako boje cerkve sv. Štefana, da me-
žijo, ko se peljejo okrog sv. Štefa-
na. "Da je moral ta presneti Kazi-
mir začeti graditi šolo, mi pa že vpi-
jemo nad leto dni v Prosveti in Pro-
letarcu, da bo Kazimir samo denar
nabral in jo potegnil, kaj bodo se-
daj rekli naročniki Prosvete in Pro-
tetarca, ko smo tako lagali čez Ka-
zimirja ... Tako so se te dni po-
govarjali za Martinovo baro, razni
lawndalski hajduki, katerim je prav
možno pritrjevalo par propalih pi-
jančkov.

Naš Vilček, pravijo naši sosedje
je zadnje čase postal tako učen, da
že ne ve na katerem koncu bi svojo
"učeno" glavico nosil ... Kadar gre
okoli našega župnišča, pravijo, da
vsaki pot zmoli malo molitvico, da
bi sedajni g. župnik še dolgo let žup-
nikoval v Chicagi ... Je pač dobra
dušica!

Kaj pomaga prezirati nasprotnika, ako
pa vedno raste in že brusi nož na te? S
tem ga ne boš odpodil, če ga nočeš vi-
deti.

(Nadaljevanje z 1 strani.)

ketar Bojić na okrožnem načelstvu
pretepal z razpletanim bičem in zah-
teval, naj prizna, da je njen mož do-
bival bombe od Mladena Ostojića.
Vsled neznoznega mučenja, je pri-
znala, kar so zahtevali, dasi je bila
gola laž. — Priča Salko Karahmeto-
vić izpove, da so ga sekretar Bajić,
inspektor Todorović in kapetan A-
leksić v zaporu neusmiljeno prete-
pali. Okrožni načelnik mu je pre-
bil nogo, a v sekretarjevi uradni so-
bi so mu izbilj dva zoba in ga pre-
tepli z žilami.

Strašne stvari je izpovedal kot pri-
ča Mladen Ostojić. Po ukazu načelni-
ka Perumićića in inspektorja Todo-
rovića so mu pod nohte zabodli igle!
Ko je bil že ves oblit s krvjo, so ga si-
lili: "Priznaj, priznaj!" A Ostojić ni ni-
česar vedel in ni mogel ničesar pri-
znati. Začeli z nova neusmiljeno bi-
ti po njem, dokler se ni onesvestil.
Ko se je zavedel, je bil v kleti. Tu
so ga slekli, privezali na klop in ka-
pitan Aleksić mu je z lastno roko
naštel 50 udarcev. Ker tudi sedaj ni
priznal, kar so zahtevali od njega,
so hočili po njem, ga vlačili za no-
ge sem in tja, končno so pa prinesli
lesene lešče in mu zagrozili, da mu
bodo nek del telesa tako dolgo sti-
skali, da bo priznal. Tedaj je Ostoj-
jić omagal in priznal laž. Bil je tak-
o izmučen, da ni mogel več govo-
riti, nakar so ga odnesli, a inspektor
in načelnik sta naročila, naj poskr-
be za to, da za Ostojićevo smrt, ako
bi umrl, nihče ne izve.

Toliko poročilo v "Naši Pravdi".
Mi kličemo vso našo javnost, naj so-
di, ali je režim, ki je v svojo obram-
bo uvedel taka sredstva, vreden, da
le še en dan dalje živi. Doli s sku-
rnici jugoslovanskega imena, doli z
režimom krvi! Ta režim je sramota
za Jugoslavijo in največja nevarnost
za obstoj države same.

(Novi Čas, št. 74.)

(Nadaljevanje z 1 strani.)

newyorških papirnicah, kjer so pred
nekoliko dni zagrozili vposlenci, da
odidejo na stavko, so se danes po-
godili z delodajalci in njih plače, ka-
tere so jim nameravali znižati osta-
nejo pri starem.

V MICHIGANSKIH RUDNIKIH ZAPOSLUJEJO DELAVCE.

Ironwood, Mich., 12. maja. — Ka-
kor posnemamo po poročilih, so pri-
čeli rudniki, ki so last Oliver Mining
Co., zopet obratovati in več delav-
cev se je zadnje dni zaposlilo v rud-
nikih. Delavci v tem okrožju so bili
skoro celo zimo brez dela.

MRTVA TOČKA.

Besednjaki tolmačijo "mrtvo to-
čko", da se je stvar razvila v tak sta-
dij, kjer je zamotana, da je vsak na-
predek absolutno nemogoč. Poslan-
ska zbornica postane mrtva točka
pri predlogu, porotniki pri svojem
izreku. Zaprtica v pogledu teles-
nega sestava je tudi nekakšna mrtva
točka. Misičevje preveč delujoče iz
ene strani je enostavno zastavljeno
od nasprotni strani prebavnih delov
telesa. Ta mrtva točka se mora re-
šiti, ker zaprtica je izvor, kjer se
pojavi bolezn. Zastrupljeni ostan-
ki v telesu, ako niso hitro in točno
očisti, se vmešajo v krj in posledici
je razne bolezni, revmatizem, zgub-
spanca, i. t. d. Trinerjevo gren-
ko vino je uprav pravo zdravilo za
take slučaje. To zdravilo pomete ven
vse take ostanke iz prebavnih delov
života, ohrani delovanje prebave in
ojača vse prebavne organe. Vaš le-
karnar ali trgovec z zdravili ima Tri-
nerjevo grenko vino kakor tudi dru-
ga slavna Trinerjeva zdravila v zalo-
gi za vas.

Katoliški Slovenci, vse vaše jednote,
vsa vaša društva, vse bo šlo rdečkarjem
v roke, če ne boste imeli močnega časo-
pisja na svoji strani.

V BLIŽINI

slovenske cerkve sv. Štefana imamo na prodaja več hiš. Kdor
si želi kupiti dober in zanesljiv dom, naj pride k nam, da mu
razkažemo hiše, ki jih imamo na prodaj od \$2000.00 naprej.

POSEBNO NEKAJ UGODNEGA PA IMAMO:

Tri-nadstropno zidano hišo v kateri je pet modernih stano-
vani, ki nosijo nad \$80.00 renta mesečno. Pod hišo je iz-
vrstna klet, nekoliko vrta in dobra štala, ki se da porabiti
za garage. Če se proda v kratkem je cena: \$85.00.

Dvonadstropna zidana hiša s 4. stanovanji, ki nosijo \$68.00 ren-
ta. Hiša je v najboljšem stanju, ako se proda takoj se jo
dobi za \$6400.00.

Dvonadstropna zidana hiša, z 5. renti, ki nosijo \$65.00 renta
mesečno. Hiša je skoraj nova in ima vse udobnosti, ki ga
mora imeti moderno stanovanje. Ako se proda takoj, bi
se dobila za -6700.00.

Tri nadstropna zidana hiša s 5. renti, ki nosijo čez \$80.00 ren-
ta mesečno. Hiša je opremljena z vsemi udobnostmi in
ima posebno izvrstno klet. Cena \$8000.00.

Dvonadstropna hiša v kateri je 6. stanovanj, ki nosijo \$67.00
renta mesečno. Hiša je deloma zidano deloma lesena in
je na zelo lepem kraju. Če se jo proda v kratkem je ce-
na \$5000.00.

Zidana in deloma lesena hiša z dvema stanovanjema ki no-
sita \$36.00 mesečno. Pod hišo dobra klet, če se jo proda
tako se jo dobi za \$3100.00.

Zidana in deloma lesena hiša, na lepem kraju, ima dva renta,
ki nosita \$34.00 renta. Hiša je v dobrem stanju. Cena
\$3000.00.

Kdor želi dobiti najem v bližini slovenske cerkve, naj se zgla-
si v našem uradu in poskrbimo stanovanje. Naš urad je
odprt vsak večer do 9. ure zvečer.

Kadar imate opravke na sodnji in rabiti odvetnika ali odvet-
niških nasvetov, pridite k nam, kjer je Vam na razpolago
slovenski odvetnik, s kateremu se boste pogovorili v do-
mačem jeziku.

LINCOLN REALTY COMPANY

1901 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Uradniki:

John Petrović, 1920 West
22nd St.

John Jerich, 1849 West 22nd
Street.

Leo Mladich, 1929 West
22nd Place.

R. F. Kompare, slovenski
odvetnik.

Phone: Canal 0098.

Proda se!

Dvonadstropna velika hiša na vogalu Robey in 21st Place.
Spodaj so dve trgovine. Ima pet stanovanj, eden s 6. soba-
mi, drugi 4. so po 4 sobe. Lease (najemninska pogodba) od
trgovine poteče tekom 90 dni. Je izvanredna prilika za pod-
jetnega človeka, zlasti trgovina, kjer je vedno obilo prometa.
Proda se za ugodno ceno če se kupi takoj. Za pojasnila vpra-
šajte pri:

EVA AFILD,

1959 W. 21st. Pl.,

Chicago, Ill.

bogatine in sicer delavce pa tlačila,

V RUDNIKU.

Spisal za "Edinost" Andrej Tomec, Johnstown, Pa.

"Oh, gorje nam ubogim siromakom, kako se moramo mučiti po teh jamah za te pr... kapitaliste", je žalostno vzdihnil Pečinov Jaka proti Cekarjevemu Jerneju ravno ko sta dobila zadnji voz za rudo in sta počivala vsak pri svoji "pelci" in povžila svojo jed.

"Da, prav imaš Jaka", mu odvrne Jernej, kot v podzemski ječi, kjer pa moramo še trdo delati, da se preživimo, kjer si kvarimo zdravje in celo tvegamo svoje življenje medtem, ko si brezvestni kapitalisti kopičijo milijone iz naših žuljev."

"Potem te pa še far straši s peklom, dasi ga imamo že zdaj na tem svetu". Pravi zopet Jaka.

"Zato, ker delaš in trpiš, ker si ti dela krivica od strani kapitalizma in ce poleg tega še pošteno in pravično živiš, če se ravnaš po Božjih zapovedih, te gotovo nihče ne straši s peklom, temveč te mora ravno to tolažiti in ti dajati upanje na plačilo za vse to kar trpiš in storiš dobrega; med najbolj dobro delo, pa gotovo spada trpljenje in prenašanje krivice. Če se pa žuga s peklom hudobnežem in krivičnežem, med katere spadajo gotovo tudi brezvestni kapitalisti, čez katere se tudi ti pritožuješ, je pa popolnoma prav, ker eni imajo na tem svetu nebesa bogatini in kapitalisti, na onem pa pekel, mi pa na tem svetu pekel, pa na onem svetu nebesa. S peklom se torej ne straši poštene in pravične po nedolžnem preganjanju, stiskanja in zatiranja, temveč one, ki ne spolnujejo Božjih in cerkvenih zapovedi in so udani strastem in pregreham."

"Toda, farji pridigujejo o peklju in dožnosti po cerkvah samo siromakom, ne pa bogatinom."

"I seveda ne bogatinom, ker ti ne hodijo v cerkev in duhovniki nimajo v cerkvi nikogar drugega pred seboj, kakor siromake in kako naj potem komu drugemu pridigujejo, kakor siromakom? Bogatini in kapitalisti se pač ne brigajo ne za cerkev, ne za duhovnika, ne za vero, ne za Boga in njegove zapovedi, ne za nebesa, ne za pekel na onem svetu, temveč samo za nebesa na tem svetu, za prijetno in razkošno življenje nemeč se, če imajo zato siromaki pekel, ker jim ti s svojimi žulji spravljajo skupaj ogromna bogastva, sami pa žive v bedi.

Pa žal, tudi mnogo siromakov je, katerim duhovniki ne pridigujejo, ker jih v cerkev ni, med katere spadaš tudi ti, ker so jim brezvestni protivniki hujskači in sleparji vzeli vero in jih s tem naredili tako nesrečne, da ne bodo imeli nikdar nobenih nebes; na tem svetu jih tako nimajo, na onem svetu jih pa ne morejo imeti, ker so odpadli od Boga in vere.

Saj se bere tudi v sv. pismu, da se evangelij ubogim oznanjuje in Kristus, katerega nauke uče in razlagajo duhovniki, žuga bogatinom rekoč: "Gorje vam bogatinom, ker lažje gre kamela skozi šivankino uho, kakor bogatin v nebeško kraljestvo!"

"Ni res, da bi delavec ne mogel iti v cerkev, saj drugi itak skoro nihče ne hodi v cerkev, kakor delavci in njihove družine in tudi ni res, da bi bilo življenje delavcev tako neznosno, da bi se morali tako sami sebi smiliti. Samo vam, ki citate rdeče liste, ki vas tako mlo objokujejo in vašo bedo tako strašno slikajo zato, da bi jih imeli za svoje prijatelje, je življenje lahko neznosno. To je torej tista sreča, tista zadovoljnost, tista nebesa, katere vam obetajo rdeči voditelji in njih lišči, da vas delajo tako nesrečne in nezadovoljne, da se čutite že v peklju, da se imate že za na križ pribite. Ne, mi pa take sreče, takih nebes, kakoršne znajo delati rdeči "učenjaki, ne maramo!"

"Vidiš Jaka", nadaljuje Jernej, "socijalističnih listov ni nič drugega, kakor sama hujskarija in boj proti duhovnikom, a nikakor ne boj proti kapitalizmu za delavske koristi. Da pa morejo vneti sovraštvo do duhovnikov pri nezavednih delavcih, zato duhovnike vred s kapitalisti tlačijo v en koš, dasi je med njimi tolik prepad in sta to dva nasprotujoča si elementa. Eden izhaja navadno iz delavskega in kmečkega stanu, med katerimi tudi živi, dela in trpi, posebno veliko zavžije zabavljanja, zaničevanja in preganjanja od "delavskih" prijateljev. Drugi živi v vsem razkošju, prezira reveže, brezvesten, brezsrčen je, kopiči si silno bogastvo iz delavskih žuljev.

Dalje socijalistični listi in z njimi vred tudi vi od njih zapeljani delavci trdijo, da duhovniki in kapitalisti skupaj drže in da duhovniki uče delavce, da jih bo hudič vzel, če ne bodo krotki, da se ne smejo po robu postaviti kapitalistom, ko jih izkoriščajo in da si ne smejo poizkusiti si svoj delavski položaj izboljšati, da so duhovniki tako rekoč kapitalistični hlapi, ki hočejo pomagati kapitalistom zatirati delavce, toda kdo ne vidi, da so vse te trditve same na sebi največja budalost?"

"Pa je vendar resnica, da so duhovniki večji prijatelji kapitalistov, kakor delavcev in nočejo, da bi se kdaj delavcem bolje godilo", pravi zopet Jaka.

"Kako moreš to trditi? Kje so dokazi? Kdo pa duhovnike vzdržuje? Kdo pa napolni ob nedeljah cerkve? Kdo občuje z duhovniki? Komu duhovniki služijo in kdo jih zato plačuje? Kdo preskrbi in postavi duhovnike? Ali ne delavci? In delavci naj bi si preskrbeli in postavili duhovnika, ga zato plačevali in hodili v cerkev poslušat, kako pridiguje v prilog kapitalistov in škodo delavcev — kaj? In kako korist naj bi imel duhovnik, če bi se delavcu slabše godilo? Ali bi ne bil s tem tudi on prizadet? Kajti če delavec ne bo zaslužil, bo tudi težje vzdrževal cerkev in duhovnika. Kdo mu bo to vzdrževal če ne on sam? Morda kapitalist?"

"Toda jaz sem slišal od mojega prijatelja, da so vsi duhovniki te naše nasebine takrat, ko je bil premogarski štrajk, dobili mnogo denarja od kompanij, da bi pregovorili delavce, da bi šli delati, ne da bi se jim ugodilo njihovim zahtevam. In tudi to sem slišal, da so bila v angleških cajtenbah objavljena imena vseh tukajšnjih duhovnikov, kateri so izjavili, da pojdejo v rudnike delati namesto premogarjev, če se premogari nečejo vdati in da naj jim kapitalisti ne zvišajo plače in jih puste štrajkati, kolikor časa hočejo, te se pravi, da pojdejo skebat in da bojo tako nadomestili premogarje."

"Ha, ha, ha!" smejal se je Jernej. "Saj pravim, da ni tako velike budalosti, na eni strani, da bi jo vi rdečkarji ne vrjeli, in tako pametne in dokazne resnice na drugi strani, da bi jo vrjeli. Zlobnež, kdor kaj takega trdi, še večji norec, kdor naj takega vrjame.

Kakšno uslugo pa so naredili duhovniki kapitalistom ob štrajku, da bi jim zato plačali. Saj vendar kapitalisti ne plačajo nikomur nič, če ne vedo zakaj. In pomisli, rdeči listi ubogega majnarja tako pomilujejo in nad njegovo usodo tako jokajo in tudi ti sam imenuješ rudnik delavski pekel, kjer se mučimo za kapitaliste — in zdaj naj bi kar na enkrat šli duhovniki, kateri po trditvi rdečkarjev, niso za nobeno rabo in tako brez dela in zlahka živijo v ta delavski pekel se mučiti, kot se muči samo delavec! Da bi teh 25. duhovnikov nevajenih premogarskega dela, z mehko kožo na rokah, nadomestilo 27 tisoč izurnjenih, trdemu delu in trpljenju vajenih majnerjev! (Dalje prihodnjič.)

SMEŠNICE.

Logika.

"Jezus Marija — Pepček je požrl vinar! Teci hitro po zdravnika!"

— Bravo! za ta vinar naj izdam za zdravnika vsaj sto kron!

Hvala Bogu!

"Pa kaj te je prijelo, da nisi izstopil v Benetkah?"

— Hvala Bogu, da nisem! Neki sopotnik mi je povedal, da so tam vse ulice pod vodo.

Ojoj!

"Gospodična — kaj pravite, ali bi mi vaš gospod papa dovolil vašo ro-

**KJE JE, Alois Klanšek iz Gornje-
ga Cerovega pri Gorici na Primorskem.** Pred več leti se je nahajal v Clevelandu, Ohio, zatem se je baje podal v državo Colorado in od tistega časa ni bilo slišati od njega. Ako kdo izmed čitateljev zna, kje se nahaja, je prošnja, da bi naznanil njegovim sorodnikom, zakar mu bodo hvaležni. Ako bo pa sam čital te vrstice, je prošnja, da se pa sam oglasi svojemu očetu Andreju Klanšek ali pa svojemu bratu Jožefu Klanšek, Gornje Cerovo pri Gorici, Na Primorskem.

DRUŠTVO SV. VIDA ŠT. 25., K. S. K. J. V CLEVELANDU, OHIO.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 50. leta starosti. Vi se lahko zavarujete za \$250, \$500 in \$1000 smrtnine. Društvo plačuje \$7 na teden bolniške podpore. V mladinski oddelki se sprejemajo otroci od 1.—16. leta starosti. Dr. zboruje vsako 1 nedeljo v mescu v Knausovi dvorani. Asesment se plačuje samo na seji, od 10 ure dopoldne do 4. ure popoldne. Vsa nadaljna pojasnila dobite lahko vsaki čas pri društvenih uradnikih. Predsednik John Widervol, 1153 East 61st Street.

Podpredsednik Joseph Žulič.
Tajnik Ant. Fortuna, 1176 E. 61st St
Blagajnik John Melle.
Zastopnik Joseph Rus, 6519 Bonna ave.
Nadzorniki John Žulič, Anton Strniša
in Joseph Ponikvar. — Zastavonoša Ant. Drečnik. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar.

SLAVNEMU OBČINSTVU
naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinovce, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljšo in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebeno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Hoyne Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

VELIKO POTNIKOV.

V STARI KRAJ ODHAJA veliko rojakov. Ako ste tudi Vi namenjeni tja, tedaj najbolje storite, ako potujete skozi podpisano tvrdko, ki je znana zaradi točne postrežbe in priporočena od onih, ki so že potovali.

IZ STAREGA KRAJA bo prišlo po 1. juliju zopet večje število novih priseljencev. Ako želite tudi Vi dobiti kako osebo sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.

PRI POŠILJANJU DENARJA so pred vsem važne tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka Vam nudi vse tri. Poslužite se je torej vselej, kadar pošiljate denar. Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na

Slovensko banko
ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
70 Ninth Ave., New York City.

ko?"

— Jaz mislim da. On napravi namreč vedno to, česar jaz ne maram.

Vsakemu nekaj.

"Gospod ravnatelj, vi ste mi dali svojo besedo, zdaj pa daste ulogo

gospodu Petriču!"

— Kaj hočete, prijatelj, vsega ne morem dati nemu.

Tvoj sosed nima še katoliškega časnika, zakaj bi ga mu za nekaj časa ti ne naročil ako pa sam noče.
Katoliški časnik je tvoj služabnik.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA
št. 18. S. D. Z., CLEVELAND, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 55 leta starosti. Zavarujete se lahko za: \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000, smrtnine. Za bolniško podporo pa se lahko zavarujete za \$7 ali pa \$14 na teden. V društvo lahko vpišete tudi otroke od 1 do 16 leta starosti. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor.

Društvo zboruje vsako 3 nedeljo v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

Predsednik Rudolf Cerkenik, 1115 Norwood Rd.; podpredsednik Josef Zakrajšek, tajnik John Vidervol, 1153 E. 61st St.; zapisnikar Jos. Zaveršek ml., blagajnik A. Basca, nadzorniki Anton Vidervol, Ant. Strniša in Josef Zakrajšek st. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar. Zastavonoša Ferd. Misič, Redar John Peterlin.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA
KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prevzamam barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal

ROJAKOM NA ZNANJE!

Naznanjam vsem svojim odjemalcem, da imam vedno v zalogi vse vrste grocerije, kakor tudi vse vrste sveže in prekajeno meso, vedno po zmernih cenah.

Nadalje se dobijo pri nas vedno domače kranjske klobase, prekajena slanina, kakor tudi šunke, kar razpošiljamo tudi ven po Ameriki na vse kraje.

Rojakom se priporočam v naklonjenost!

JOSEPH FURLAN,

405 So. Ann Street,

Little Falls, N. Y.

JOHN STAYER.

GROCERY

1952 West 22nd Place,

Chicago, Ill.

Priporočam Slovencem in Hrvatom svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljšo ajdovo moko, fino salato olje, doma narejeno kiselko zeljo, importirani holandski mak, in razne vrste "HOPS IN MALT" za varenje domačega piva. Vsem se najtopleje priporočam.

Telephone Canal 1404.

POZOR IGRALCI HARMONIK!

JOHN WENZEL

1017 East 62nd Street,

Cleveland, Ohio

Stem odgovarjam na več pisem, da še vedno izdelujem in popravljam harmonike in to stalno od leta 1894, vedno v Clevelandu, Ohio. Medtem časom še nisem za nobeno drugo delo prijel. Kupujem in prodajam tudi že rabljene harmonike ali pa jih sprejemam v zameno. Za nadaljna pojasnila pišite, predno odaste drugam naročilo na:

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkрасnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.